

1

Обтяті крила

Про те, що мій брат став лицарем Почесного легіону, я дізнався незадовго до затримання. Поліцай не відразу скували мені руки за спину; вони зробили це згодом, коли возили мене в Отель-Дьє, а потім під час перевезення до хурдиги на острові Сіте наступного вечора. Президент Республіки надіслав моєму старшому братові люб'язного листа, в якому віддав належне його сприянню динамічності французької економіки: «Ви є зразком того капіталізму, якого ми прагнемо: підприємницького, а не спекулятивного капіталізму». 28 січня 2008 року в комісаріаті VIII-го паризького округу службовці в блакитних одностроях з револьверами і кийками на поясі роздягнули мене догола, обшукали, забрали у мене телефон, годинника, кредитну картку, водійські права, ремінь і шалик, узяли на аналіз мою слину і зняли відбитки пальців, задерли мені яйця,

щоб подивитися, чи не сковав я чого-небудь у сраці, сфотографували мене анфас, у профіль, у три чверті, тримаючи в руках антрометричну картку, а потім замкнули мене до клітки площею два квадратні метри, де стіни були вкриті написами, засохлою кривлею та шмарклями. Тоді я ще не знов, що за кілька днів буду присутній в Єлісейському палаці під час вручення відзнаки Почесного легіону моєму братові в залі для вроочистостей, що не така вузька, як цей закамарок, і дивитимусь, як за вікнами хвилюється од вітру листя на дубах, немовби подає мені знак, гукає мене до президентського парку. Уклавшись на бетонній лаві десь о четвертій над ранок, я подумав, що ситуація того чорного вечора була проста: Бог повірив у моого брата, а мене покинув. Як дві такі близькі в дитинстві істоти можуть мати такі протилежні долі? Мене щойно допитували з приводу вживання наркотиків у громадських місцях разом з одним приятелем. Якийсь кишенськовий злодій у сусідній камері стукає кулаком по шибці — знехотя, та досить регулярно, щоб відігнати сон від інших в'язнів. Так чи так, а заснути тут було утопією, бо як переставали галасувати затримані, то на всю горлянку перегукувалися поліцай в коридорі, наче їхні в'язні були глухі. Тхнуло потом, блюмотиням і кепсько розігрітим у мікрохвильовій печі морквяним рагу з воловиною. Так повільно минає час, якщо не маєш годинника і ніхто й не думає гасити сліпуче неонове світло, що

блімає під стелею. Біля моїх ніг, на брудній бетонній до-лівці, стогнав, хропів і пердів який шизофренік в обіймах алкогольної коми. Було зимно, та я задихався. Я намагався ні про що не думати, та це було неможливо: коли когось зачиняють в отакій тісній комірчині, то його охоплюють страшенні думки; марно силкується він не піддаватися па-ніці; дехто навколішках благає, щоб його випустили, або зазнає нервової кризи, часом намагається накласти на себе руки або ж зізнається у нескоєних злочинах. Я бозна-що віддав би за книжку або яке-небудь снодійне. Не маючи ні того, ні того, я почав писати це подумки, без ручки, заплю-щивши очі. Бажаю, щоб ця книга дала вам змогу так само утекти, як і мені цієї ночі.